

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg forstår egentlig ikke, at hr. Larsen-Ledet blev så vred over den del, der handlede om en eventuel kulegravning af monopollen, for dér var jeg faktisk positiv over for det, han sagde. Jeg sagde, at det kommer lidt an på, hvordan den kulegravning skal se ud. Men den lovændring, der er på bordet i dag, kan jeg ikke forstå at de radikale vil støtte. Det handler jo ikke bare om at flytte en rekursinstans. Jeg synes, at det er slemt nok i sig selv, men det handler jo ikke bare om det. Det handler faktisk om gradvis at afvikle den redegørelsesvirksomhed, som de radikale selv i 1979 i denne folketingsal støttede skulle styrkes. Jeg kan ikke forstå, hvad det er, der er sket siden 1979 til i dag. Det har jeg faktisk ikke hørt noget som helst om heroppefra, ikke et ord. Derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor man som et udgangspunkt tager, at man er positiv over for dette lovforslag. Det er mig altså ubegribeligt. Jeg beklager det meget, men jeg har altså ikke fået ret meget at hænge en begribelighed op på.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Der er i hvert fald én ting, som medarbejderne på Superfos ikke har kendskab til, det er indholdet af den rapport, for den har de – bortset fra nogle ganske få ledende medarbejdere – ikke haft skygge af mulighed for at læse. Jeg tror, at hvis de fik lov til at læse den, så ville de blive lige så forundrede som jeg og spørge: hvad er det egentlig, der er så hemmeligt og så skadeligt i de rapporter?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om egnsudvikling.

(Fremsat 3/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Arne Jensen (S):**

Der har hidtil i denne sal været et rimeligt samarbejde på tværs af de traditionelle partilinjer, når vi drøftede tilrettelæggelsen af erhvervspolitikken, og det er derfor med bekymring, vi iagttager en række initiativer fra regeringen, som tydeligvis mere er båret af ideologiske hensyn end af hensyn til en rimelig balance i vores erhvervsfremmeordninger. Vi tror, at en stor del af erhvervslivets praktiske folk deler denne bekymring med os.

Det meste af vores erhvervsfremmepolitik er blevet til i et fornuftigt forhandlingsklima mellem regering, partier og forskellige organisationer, og sådan bør det også fortsat være. Det er næppe en ønskværdig situation for erhvervslivet at kunne risikere en omkalftring af erhvervspolitikken, hver gang regeringen skifter farve.

Vi har i socialdemokratiet givet vores støtte til det teknologiske udviklingsprogram, og vi er også villige til at diskutere justeringer i den samlede række af erhvervsfremmeordninger, men vi kan ikke acceptere, at regeringen uden overhovedet at have gjort forsøg på en samlet opgørelse og prioritering af erhvervsstøtten løfter sin spare- og nedskæringskniv over de ordninger, man af ideologiske grunde ikke kan lide.

Vi synes ikke om regeringens overvejelser om at likvidere de to regionale erhvervsfonde på Bornholm og i Sønderjylland. Vi synes, at de to fonde har givet eksemplariske beviser på, at man lokalt måske har lettere ved at blive enige på tværs af de politiske skel, end tilfældet er her i folketinget.

Vi synes heller ikke om de to lovforslag, regeringen nu har genfremsat om likvidering af en velfungerende håndværkerlånordning knyttet til egnsudviklingsdirektoratet i Silkeborg.

Vi vil under udvalgsarbejdet genoptage vores forslag fra foråret om omdannelse af egnsudviklingsordningen til en revolverende fond, som for hovedsagens vedkommende

[Arne Jensen]

finansieres af de afdrag, som indgår fra tidligere givne lån.

Endvidere vil vi genoptage vores forslag om en rimelig ajourføring af håndværkerlån-givningen i dens nuværende regie. Vi vil også under udvalgsarbejdet afkræve regeringen en samlet oversigt over omfanget af den erhvervsstøtte, der ligger dels i de direkte erhvervsfremmeordninger under ministerierne, dels i den indirekte støtte i skattelovgivningen. Vi må kende såvel størrelsesordener som den virkning på beskæftigelse og investering, som ligger i de forskellige ordninger, for med rimelighed at kunne handle fornuftigt i den samlede prioritering.

Lovforslaget om egnsudvikling, som foreligger fra industriministeren, er, som det fremgår af, hvad jeg har sagt, bestemt ikke vores livret. For det første fordi det indeholder nogle reduktioner, vel 25 pct. i forhold til 1982, men også fordi man tydeligvis har en strategi i tankerne, der går ud på at nedtrappe egnsudviklingen gradvis på lidt længere sigt. Vi giver ikke så meget for regeringens bemærkninger om et faldende renteniveau. Dels er renten ikke faldet så meget, som man havde lovet os, dels er der andre ting, der virker ind, når vi ser tingene i egnsudviklingsammenhæng.

Vi finder, at regeringen begår en fejltagelse, når man forsøger at bruge egnsudviklingen som konjunkturudligning – fremfor det, der er grundideen i loven fra 1958, nemlig at det skulle være en strukturudligning mellem nogle landsdele. En faldende rente gør det i realiteten endnu sværere at videreudvikle egnsudviklingsområderne. Skal der beskæres på erhvervsområder – og det ønsker regeringen jo desværre – er det da mere rimeligt, at det sker på de generelle skattebegünstigede erhvervsstøtteordninger, som savner den målrettedhed, som er indbygget i egnsudviklingsloven.

Til slut skal jeg udtrykke min forhåbning om, at vi igennem udvalgsarbejdet får taget fornuften fangen på trods af det lidt kedelige udgangspunkt, som er regeringens forslag.

Aagaard (KF):

Da mit partis ordfører vedrørende lovforslaget om egnsudvikling, hr. Arne Lund, ikke kan være til stede i dag, da han deltager i markedsudvalgets rejse til Bruxelles, skal jeg

fremlægge hans ordførelse her ved første behandling.

Som det fremgår af de skriftlige bemærkninger til lovforslaget og af de kommentarer, som industriministeren knyttede til den første fremsættelse i maj i år, er det ikke hensigten at afvikle eller indlede en nedtrapping af egnsudviklingen.

Jeg vil meget gerne her give udtryk for, at egnsudviklingsloven har givet store resultater i retning af en udligning af geografiske forskelle i erhvervsudviklingen her i landet, og udviklingsprocessen er endnu langt fra afsluttet. Derfor er der stadig brug for egnsudviklingsbistand.

Hensigten med lovforslaget er alene at modernisere og tilpasse egnsudviklingsbistanden til de i øvrigt glædelige ændringer i de almindelige finansielle vilkår for erhvervs-mæssig virksomhed, der er indtrådt i de senere år, og som består i, at markedrenten er faldet, og at udbuddet af risikovillig kapital over fondsbørsen og på anden måde er forøget. Industriministeren foreslår i konsekvens heraf at afskaffe den del af egnsudviklingsbistanden, der tilbyder billige anlægslån, og til gengæld at styrke tilskudsordningen, således at den kommer til at gælde alle egnsudviklingsområder og tilskudsprocenten bliver højere for de svageste områder. Det betyder, at udgiften til anlægslån bortfalder, mens bevillingsrammen for anlægstilskud foreslås forøget – men således, at der uden svækkelse af egnsudviklingsbistandens effektivitet bliver tale om et mindreforbrug af statsmidler på godt 100 mill. kr. årligt, hvortil efterhånden kommer sparede udgifter til administration af den hidtidige-låneordning.

Lad mig for fuldstændighedens skyld føje til, at adgangen til at yde billige lån til kommuner til opførelse af erhvervsjendomme til salg eller udlejning bevares. Det er i god overensstemmelse med det lovforslag om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk til fordel for håndværk og mindre industri, der også er til første behandling her i dag.

Da forslaget om revision af lov om egnsudvikling, som jeg har påpeget, er led i og konsekvens af regeringens overordnede økonomiske politik og ydermere indebærer en administrativ forenkling, skal jeg på den konservative folketingsgruppes vegne anbefale

[Aagaard]

le lovforslaget og udtrykke håb om en konstruktiv udvalgsbehandling.

Skrumsager Skau (V):

På grund af, at venstres ordfører, hr. Svend Heiselberg, ikke kan være til stede her i dag, vil jeg på hans vegne forelægge venstres holdning til dette lovforslag, der vedrører egnsudvikling.

Som industriministeren i sin skriftlige fremsættelse har redegjort for, er der, siden den nuværende egnsudviklingslov blev vedtaget, sket væsentlige erhvervsmæssige udligninger i Danmark, men det er dog fortsat nødvendigt at støtte denne udvikling i endnu en årrække. I de nuværende egnsudviklingsområder har den gennemsnitlige arbejdsløshed ligget betydeligt over de øvrige områder i de seneste år, og de skattepligtige indkomster ligger også fortsat betydeligt under gennemsnittet. Der er siden vedtagelsen af den sidste lov sket en række ting i vort samfund, som gør det nødvendigt at modernisere loven.

Som det allerede er sagt, er det væsentlige i forslaget at ændre ordningen således, at billige anlægslån ophører og erstattes af direkte kapitaltilskud til virksomheder i samtlige egnsudviklingsområder. Tilskuddene skal dog være højere i de særlige egnsudviklingsområder. Som det også er sagt, ophører mulighederne for at yde driftstilskud – en ordning, som meget, meget sjældent er blevet anvendt.

Lovforslaget åbner fortsat mulighed for at udnytte de forskellige EF-støtteordninger såsom globale lån fra Den europæiske Investeringsbank til en lavere rente. Som helhed sker der med dette forslag ingen ændringer i subsidieelementet; altså forbliver den økonomiske støtte uændret i forhold til den nuværende lov. Venstre går for nærværende ind for at fastholde dette subsidieelement, men på længere sigt bør dette aftrappes i takt med, at de svageste områder bliver udbygget.

Her skal også nævnes, at det nye teknologiprogram både kan og skal være med til at øve indflydelse på en forstærket udvikling af egnsudviklingsområderne, og her vil jeg bede ministeren tilkendegive, om ministeren er enig i denne holdning.

Det nye forslag vil også gøre behandlingen af ansøgningerne bedre og hurtigere og med-

føre et mindre personaleforbrug, og venstre støtter en sådan effektivisering af ordningen.

Med disse ord tilsiger venstre forslaget en velvillig udvalgsbehandling.

Rahbæk Møller (SF):

Dette lovforslag er jo i alt væsentligt kosmetik. Regeringen prøver at slå sig op som en spareregering; samtidig skal den fremme et teknologisk udviklingsprogram, og det skal den så gøre uden at forøge industriministeriets bevillinger. Ja, hvad gør man så? Så lægger man ordningen om, så det bliver nettobeløbet i stedet for bruttobeløbet, der kommer til at stå der, og så kan man få nøjagtig samme statslige udgift på finansloven til at se mindre ud. Det har vi selvfølgelig ingen interesse i at støtte.

Dertil kommer, at det står lidt uklart for os, om det er rigtigt, at subsidieelementet, altså den faktiske støtte, er den samme, og her tænker jeg på de specielle egnsudviklingsområder. Det er ikke særlig grundigt behandlet i bemærkningerne; jeg har set, at der i bemærkningerne til § 6 står, at man har udnyttet det maksimale loft i EFs bestemmelser, og det må forstås således, at man er stødt mod et loft, og derfor vil jeg gerne have belyst – og det håber vi at kunne få gjort under udvalgsarbejdet – om der sker en faktisk forringelse af egnsudviklingsstøtten i de specielle områder.

Som det fremgår, er vi ikke særlig positive, og jeg skal tilføje, at vi vil være mere positive over for en omlægning af egnsudviklingsstøtten til en revolverende fond, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har foreslået. En sådan omlægning ville i øvrigt have den samme kosmetiske virkning som den, regeringen har tilsigtet, så dette forslag kunne vel være lige så godt, også ud fra regeringens synspunkt.

Larsen-Ledet (RV):

Egnsudviklingsloven har efter vores opfattelse haft en fantastisk stor betydning. Den er udtryk for, hvordan et samfund, hvis man holder sammen, simpelt hen kan udrette mirakler. Når man tænker på det, der er sat i gang med den nuværende egnsudviklingslov, hvor mange virksomheder der dukker op, og hvor mange der er blevet beskæftiget dér, synes jeg nok, at der midt i alt det, der ellers

[Larsen-Ledet]

kan være broget og træls, kan være grund til at trække det frem og egentlig være stolt af, at vi har magtet det i fællesskab. Danmark er altså blevet lidt mindre skævt, end det var.

Der er stadig væk problemer, der er stadig væk skævheder, og det er stadig væk vigtigt, at vi herfra er opmærksomme på, at det har enorm betydning i svage områder, hvis man pludselig lukker en institution, og de, der kender mig, er ikke et øjeblik i tvivl om, at det specielt er Ranum, jeg tænker på, hvor man faktisk lægger et lokalt samfund øde, hvis det får lov til at køre videre, som det tegner sig.

I dette lovforslag er der jo tale om at bytte lån ud med større tilskud, og man henviser til, at renten er faldet. Argumenterne er rigtige, og det er vi også tilfredse med, selv om renten jo ikke er faldet slet så meget, som regeringen havde stillet i udsigt. Men det, jeg gerne vil understrege jeg specielt er tilfreds med her, er, at der i de allersvageste områder bliver mulighed for at sætte tilskudsprocenten op til 35. Det synes jeg der er grund til at hilse med tilfredshed.

Vi går ind i udvalgsarbejdet med den holdning, som jeg her har givet udtryk for.

Addi Andersen (CD):

Forslag til lov om egnsudvikling giver støtte til virksomheder i de egne af Danmark, der har stor ledighed. At kommunerne også kan søge lån til opførelse af erhvervsjendomme, mener vi i CD er en god ordning, da det sikkert vil give borgere, der måske er betænkelige ved selv at tage risikoen ved at bygge en virksomhed, lyst til at købe eller leje disse ejendomme. Vi mener, det er vigtigt med en egnsudvikling, så den skæve fordeling af arbejdspladser kan afhjælpes.

CD kan støtte forslaget og vil gøre sit til, at det får en hurtig udvalgsbehandling.

Dohrmann (FP):

Mange ordførere har nærmest stået og skamrost loven om egnsudviklingsstøtte. Ministeren har også i sine bemærkninger skrevet udelukkende pæne ting, og det kan da heller ikke afvises, at loven i nogle tilfælde har fungeret fornuftigt nok, men man kunne også stå her og nævne næsten lige så mange negative virkninger, loven har haft. Det er nemlig pral og meget lidt sandt, hver eneste

gang man fremhæver loven om egnsudviklingsstøtte og siger, at den har givet så og så mange arbejdspladser. Det er noget forbiestret vrøvl, for det, der sker, er simpelt hen, at man i mange tilfælde stjæler arbejdspladser andre steder. Man kan godt rokere lidt om på det ved at give nogle støtteordninger hist og pist, men som helhed virker loven absolut ikke efter den hensigt, man siger den skulle have.

Det er vel også sådan i dag, at et af de områder, som vel egentlig trænger allermost til egnsudviklingsstøtte, er Københavnsområdet. Man siger, man vil gøre landet mindre skævt, men hvor er industrien i København henne? Den er forsvundet; det er ved at være administration det hele.

Det lyder også vældig sympatisk, når ministeren nu foreslår en omlægning, og det er da også meget muligt, at pengene anvendes bedre på den foreslåede måde, men grunden til, at dansk erhvervsliv og Danmark i øvrigt som helhed har det svært, er jo, at der er blevet ført og bliver ført en slap politik vedrørende finanserne, så i stedet for at foreslå en omlægning af disse mærkværdige støtteordninger burde ministeren have udarbejdet finansloven således, at pengene var blevet sparet i stedet for; det ville nemlig have gavnert erhvervslivet over en bred front. En god og fornuftig finanspolitik ville medføre en lave rente, og det ved ministeren bedre end nogen anden, og derfor er det egentlig skuffende, at man, så snart man mener, der kan spares nogle unødvendige udgifter, blot foreslår nogle omlægninger. Det vil vi ikke medvirke til.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Denne her sag har sin forhistorie på det tidspunkt, hvor industriministeren skulle finde et likviditetsmæssigt hul i finansloven, som han kunne stoppe midlerne til teknologifremme ned i, og samtidig få det til at se ud, som om der ikke var tale om øget støtte til erhvervslivet, og det ligger jo snart trekvart år tilbage i tiden.

Det, man gør, er, som mange andre ordførere har sagt, at man afvikler et lån og styrker et tilskud. Jeg synes, det er lidt forkasteligt, at man ikke engang af bemærkningerne til lovforslaget kan se, hvad nettovirkningerne for statsfinanserne egentlig er. Man kan

[Anne Grete Holmsgård]

ikke se, hvad nettoværdien af støtteelementet under egnsudviklingsloven er i forhold til 1984, og jeg vil derfor bede ministeren svare på, hvad nettoværdien egentlig er. Det er muligt, han ikke kan gøre det nu, men så må han svare os i udvalget. For os er det i hvert tilfælde ret afgørende for, hvordan vi vil stemme til dette lovforslag. Vi mener, at erhvervsstøtteordningerne skal afvikles, og sker der et indhug gennem dette her, vil vi støtte lovforslaget.

Vi mener også, at egnsudviklingsstøtten skal afvikles, og det er der formentlig nogle der ikke kan forstå, idet postulatet altid går på, at egnsudviklingsstøtten har været med til at vride Danmark mindre skævt. Bortset fra det principielle i, at vi ikke ønsker at give erhvervstilskud, der kan kapitaliseres, vil jeg også sætte et meget stort spørgsmålstegn ved, om egnsudviklingsstøtten overhovedet har været med til at ændre den geografiske fordeling af industrien herhjemme. Det er jo meget godt, som man skriver i bemærkningerne, at virksomhederne selv mener, der har været tale om en merbeskæftigelse på 27.000 arbejdspladser – jeg har også set egnsudviklingsdirektoratets delundersøgelser – men den tendens, hvor industrien flytter fra de gamle centre og der altså bliver en mindre vægtning af industri i store byer og en større vægtning ude i de tynderebefolkede områder, er en tendens, der viser sig i hele Vesteuropa; det er ikke noget specifikt for Danmark.

Jeg tror, man med meget stor rimelighed kan sige, at havde vi ikke haft nogen af erhvervsstøtteordningerne, ville den geografiske fordeling af industristrukturen have set fuldstændig ligesådan ud, som den rent faktisk gør i dag, for støtteelementet i de andre støtteordninger har jo været mindst lige så stort, som det har været i egnsudviklingen.

Forvridningen ligger ikke mellem København og egnsudviklingsområderne, dvs. både Jylland og Lolland, den ligger på et andet område, nemlig mellem de virksomheder, der får støtte, og dem, der ikke får det. Vi ved jo alle sammen, at en af støttens virkninger er, at virksomhederne ikke har det pres over nakken, der betyder, at de går ind i den nødvendige fornyelse; de kan klare sig lidt længere på grund af den offentlige støtte, og så omstiller man sig ikke. Det mener jeg er nogle erfaringer, man har haft i masser af år.

Hertil kommer så, som vi altid har kritiseret, at der ikke bliver stillet nogen betingelser i forbindelse med støtten. Der bliver ikke og er aldrig blevet stillet som betingelse i forbindelse med egnsudviklingsstøtten, at det skal give en bestemt beskæftigelse, og at man må have midlerne tilbage, hvis det ikke gør det. Der er heller ikke blevet stillet krav om, hvilken produktion man investerede i; det er lagt over til egnsudviklingsdirektoratet. Hvis man skal ned i detaljerne, mener jeg, at egnsudviklingsdirektoratet måske administrerer mindre katastrofalt, end man gør med de midler, der investeres af Finansieringsinstituttet, altså K-låneordningerne m.v.

Men problemet er stadig væk, at ingen regering, hverken denne her eller nogen af de forudgående, faktisk på noget tidspunkt har været villig til at lave egentlige dybdeberende undersøgelser af, hvad effekten af erhvervsstøtten har været. Man har, fordi man selv har støttet den politisk, ønsket at gå uden om den varme grød, og så er man kommet med postulaterne om, at den og den mener sådan og sådan. Det ville jo være tåbeligt, hvis en virksomhed, der fik støtte, ikke også sagde, at den selvfølgelig har en gavnlig virkning. Men til trods for det har vi inden for de sidste to-tre år oplevet, at der selv i industrikredse er kommet mere og mere kritik af erhvervsstøtteordningerne – ikke specielt egnsudviklingsstøtten, men erhvervsstøtteordningerne i det hele taget – en kritik, der går ud på, at den hæmmer en fornyelse af produktionen, og at den giver en forfordeling, idet det er nogle bestemte virksomheder, der får gavn af de forskellige støtteordninger – der er en lang række virksomheder, der ikke får gavn af dem – og at den på den måde faktisk virker konkurrenceforvridende.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Da ordføreren for kristeligt folkeparti i denne sag ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige, at kristeligt folkeparti støtter dette lovforslag, som ligger fra ministerens hånd.

Industriministeren (Stetter):

Jeg kan takke et flertal for modtagelsen af forslaget og samtidig sige, at mindretallet ikke har nogen saglig grund til at udtrykke

[Industriministeren]

skuffelse over forslaget til denne modernisering af egnsudviklingsloven – en modernisering, der ikke sigter mod en svækkelse, end-sige afvikling af egnsudviklingsarbejdet eller egnsudviklingsideen.

Virksomhederne i egnsudviklingsområderne har i dag en bred vifte af finansieringsstilbud, hvad enten de har behov for øget likviditet i form af lånekapital eller i form af ansvarlig kapital. Kapitalmarkedets udlånsinstitutioner og -virksomheder er utallige. Vi har de traditionelle långivere som realkreditinstitutter, banker og sparekasser, pensionskasser, livsforsikringsselskaber og de halvoffentlige institutioner ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond. Hertil kommer, at regeringen bevidst har stimuleret efterspørgslen efter aktier, således at flere virksomheder og egnsudviklingsområder end tidligere går på børsen.

Vi har ændret forsikringsvirksomhedsloven og kapitalpensionsloven og muliggjort, at lønmodtagernes pensionskapitaler kan kanaliseres over i erhvervslivet direkte eller indirekte via kapitalformidlingsselskaber og capital venture-selskaber, som også anvendes af virksomheder i egnsudviklingsområderne.

Vi har endvidere lettet adgangen til at hjemtage lavtforrentede udenlandske finanslån gennem en reform i valutaloggivningen, og på grund af vor faste valutakurspolitik er det også en ordning, der anvendes af virksomheder i randområderne. Der er ingen begrundelse for at opretholde statsstøtteordninger, låneordninger, i egnsudviklingsarbejdet mere.

Regeringen har gennem sin økonomiske politik endvidere normaliseret situationen på kapitalmarkedet og opnået et mærkbart fald i den gennemsnitlige markedsrente og en høj grad af konkurrence, og dette har altså gjort disse rentestøttede ordninger mindre værdifulde.

Jeg kan sige, at regeringens endelige mål er, at de rentestøttede ordninger efterhånden skal falde væk eller fjernes, således at alle låntagere skal søge deres lånebehov dækket på det private lånemarked til markedsrenten. Derved fjerner vi også risikoen for konkurrenceforvriddning, og det burde også hr. Dohrmann kunne stemme for.

Regeringen ophæver dog ikke enhver form for statsligt udlån til arbejdspladser i egnsudviklingsområderne. Jeg tænker på, at vi bevarer en begrænset del i kraft af genudlån af de

globallån, der kan optages i Den europæiske Investeringsbank. En af grundene til, at vi har denne ordning, er jo også, at der er mulighed for at opnå hjælp fra regionalfondene i EF.

Jeg må bestemt afvise, at regeringen svækker indsatsen i de nuværende egnsudviklingsområder, og jeg skal henvise til, at vi styrker tilskudsordningen, som kommer til at gælde samtlige områder med varierende tilskudsprocenter. I bemærkningerne til lovforslaget har jeg fremført en række positive virkninger af denne ordning.

Det er endvidere vigtigt at fremhæve, at regeringen samtidig med moderniseringen af denne lovgivning med et mindreforbrug på 106 mill. kr. i 1985 styrker teknologifremmeordningerne med 1,5 mia kr. over en 4 års periode. Vi tilbyder med andre ord virksomheder, især de små og mellemstore, et samarbejde om løsning af opgaver, som det kan være svært for dem at klare alene. De skal nok finde ud af, hvor de skal låne penge; det er straks værre, når det drejer sig om at fremme anvendelse af moderne teknik. Dette gælder selvfølgelig også virksomhederne i egnsudviklingsområderne; jeg kan således bekræfte hr. Skrumsager Skaus udtalelser om, at såvel teknologifremme som eksportfremme naturligvis også gælder for virksomheder i randområderne.

Regeringen bevarer egnsudviklingsrådets adgang til at yde lån til kommuner i randområder til opførelse af erhvervsjendomme til salg eller til udleje. Dette middel er langt det vigtigste og mest effektive lokalisering-middel, og det ville være en reel svækkelse af egnsudviklingsideen at tillade alle kommuner over hele landet ret til at opføre erhvervsjendomme.

Jeg har bemærket, at SF i realiteten foreslår en sådan ordning, og det er som sagt alvorligt at svække egnsudviklingsarbejdet.

Fru Anne Grete Holmsgård rejste et teknisk-økonomisk spørgsmål, og jeg er enig med fru Anne Grete Holmsgård i, at det egner sig bedst for udvalgsarbejdet. Jeg skal naturligvis gøre mit bedste for at besvare dette spørgsmål tilfredsstillende.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

[Anne Grete Holmsgård]

Det svar glæder jeg mig selvfølgelig til at få. Men jeg vil gerne lige være sikker på, at jeg har forstået ministeren rigtigt. Det er altså korrekt opfattet, at nettoværdien af subsidiet er større i loven, hvis denne ændring vedtages, end den ville have været, hvis lovændringen ikke var blevet vedtaget?

Arne Jensen (S):

Jeg synes, industriministeren i sin besvarelse her gav udtryk for en optimisme på egnsudviklingsområdet, som vi i hvert fald har meget svært ved at se det holdbare i. Ministeren og jeg har haft en lille polemik i Jyllands-Posten, og jeg kan konstatere, at ministeren har noget lettere adgang til spalterne, end vi andre har. Vi må være tålmodige og vente i et par uger; ministeren får plads med dags varsel. Men det siger måske noget om vigtigheden af de synspunkter, vi har fremført.

Jeg vil gerne have lov til at citere ministeren fra Jyllands-Posten den 10. oktober 1984, hvor ministeren siger:

»Lovforslaget tager alene sigte på at modernisere egnsudviklingsordningen og tilpasse den de senere års udvikling i de almindelige økonomiske vilkår for erhvervslivet, herunder faldet i markedsrenten og det stigende udbud af risikovillig kapital, som har bevirket, at erhvervsinvesteringer nu væsentligt lettere kan finansieres og finansieres rentabelt til markedsrenten.«

Det er netop på det område, ministeren har lyttet for meget til Industrirådet. Ministeren burde faktisk vide bedre ud fra sin store erfaring fra det nordjyske. Det er i øvrigt en erfaring og virksomhed, som jeg sætter ganske højt; derfor er det mig uforståeligt, at ministeren kan fremsætte dette lovforslag. For netop hvad angår punktet med faldet i markedsrenten tager ministeren og regeringen fejl. En faldende rente gør det jo i realiteten endnu sværere at være erhvervsdrivende i egnsudviklingsområderne, og det synspunkt, som jeg ikke fik noget respons på fra mit første indlæg, efterlyser jeg ministerens vurdering af.

Rahbæk Møller (SF):

Da ministeren trækker vores forslag om iværksættelse ind i billedet, vil jeg gerne bekræfte, at det er vores opfattelse, at der også

her i Københavnsområdet og mange andre steder i landet uden for egnsudviklingsområderne er brug for nye virksomheder og nye arbejdspladser, og at vi gerne ser, at kommunerne får større muligheder for at hjælpe sådanne i gang, men at vi ikke foreslår egnsudviklingsstøtten udvidet til hele landet. Den mener vi fortsat ligesom alle andre partier skal forbeholdes de egentlige egnsudviklingsområder.

Industriministeren (Stetter):

Jeg kan naturligvis ikke udtale mig om Jyllands-Postens redaktion af bladet, men jeg formoder, man har lagt vægt på, at der kom et svar på hr. Arne Jensens indlæg, og hr. Arne Jensen må da være glad for, at det kom temmelig hurtigt.

Hr. Arne Jensen kommer med en mere principiel betragtning i retning af, at faldende rente gør det sværere at udøve det egnsudviklingsarbejde, som bl.a. findes i egnsudviklingsloven. Det er ubestridt rigtigt. Det er klart, at det med en gennemsnitlig markedsrente, der ligger og svinger omkring 20 pct., er særdeles værdifuldt at kunne få lån til 7½ pct., og flere virksomheder vil så være tilbøjelige til at udnytte disse rentestøttede ordninger. Men jo længere vi får den gennemsnitlige markedsrente ned, jo mindre værdifulde bliver disse rentestøttede ordninger. Derfor synes jeg ærlig talt, at hr. Arne Jensen skulle overveje sit ræsonnement nok en gang, for det er præcis det, jeg har været inde på. Vi får formentlig en betydelig større effekt ved at overføre flere midler til tilskudsordningen. Jeg håber, at hr. Arne Jensen har bemærket, at regeringen foreslår, at vi styrker netop denne ordning.

I øvrigt er det naturligvis rigtigt, som det også er sagt i debatten, at egnsudviklingsarbejde i dag er besværliggjort i og med, at det overalt i hele landet er vanskeligt for virksomheder at konkurrere; vi prøver jo på at etablere en situation med en bedre konkurrenceevne. Egsudviklingsarbejdet udføres bedst i opgangstider; det er altid sværere i nedgangstider, hvor der er vanskeligheder over hele landet. Det er sværere at flytte virksomheder fra ét sted til et andet i nedgangstider.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til håndværk og mindre industri.

(Fremsat 3/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arne Jensen (S):

Lovforslag nr. L 7 har ganske tæt forbindelse til det foregående forslag, nr. L 6, og hvad angår de mere generelle erhvervspolitiske bemærkninger, skal jeg henvise til dette forslags forhandling.

Vi har fra socialdemokratiets side svært ved at se den store nyskabelse i dette forslag, men vi kan dog tilslutte os, at man forhøjer det samlede bidrag til industri og håndværk. Vi har også svært ved at få øje på det fornuftige i, at man med forslaget afvikler den store ekspertise, der på dette område er til rådighed i egnsudviklingsdirektoratet i Silkeborg.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at ordningen med lån til mindre håndværk og industri, der jo specielt er beregnet på de små og mellemstore virksomheder for iværksættere, fortsat bør administreres under egnsudviklingsdirektoratet, så den erfaring og de videregående samfundshensyn, der har været praktiseret her igennem en årrække, kan bevares og videreføres.

Vi er i socialdemokratiet som sagt enige i, at det statslige indskud bør øges, men vi henviser til vores eget tidligere fremsatte forslag

om øget indskud, bl.a. til en nødvendig forøgelse af de ganske samfundsnyttige EM-låneordninger.

Vi finder, det er en dårlig idé at nedlægge håndværkerlåneordningen i Silkeborg og erstatte den med tilskud til det private og af det større erhvervsliv styrede Finansieringsinstitut for Industri og Håndværk. Regeringens hovedargument for denne flytning er jo, at Håndværksrådet har sagt ja. For det første tror jeg nok, Håndværksrådet har valgt det mindste af to onder under en trussel om gradvis nedskæring af lånemulighederne i det hele taget. For det andet er det i hvert fald ikke sket med støtte fra Håndværksrådets repræsentanter i det rådgivende udvalg, det udvalg, der styrer den nuværende ordning.

Vi vil under udvalgsarbejdet søge yderligere afklaring af disse forhold, og jeg må desværre fra socialdemokratiet erklære et vist forbehold over for forslaget, men afventer i øvrigt det videre udvalgsarbejde.

Flemming Hansen (KF):

Lovforslaget om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk tilsigter en flytning af den låneordning for håndværk og mindre industri, som hidtil har været administreret i direktoratet for egnsudvikling, over i det private Finansieringsinstitut for Industri og Håndværk. Samtidig tilsigter lovforslaget, at statens årlige rammetilsgn ikke længere skal være 100 mill. kr. pr. år, men derimod være et beløb over en 10-årig periode på i alt 150 mill. kr. for derefter at bortfalde.

Denne omlægning har været drøftet med de mindre erhvervsvirksomheders organisationer, der har anbefalet, at der fortsat tilbydes lån til en rente, der er lavere end markedrenten, men en rente, som følger bevægelserne på rentemarkedet, samt at låneordningen overføres til et privat finansieringsinstitut, nemlig Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, der samtidig tilvejebringer hovedparten af den kapital og hele risikoen for eventuelle tab på disse lån.

Lovforslaget er også et led i regeringens moderniseringsprogram og tilsigter samtidig at lette adgangen for optagelse af lån for mindre og mellemstore virksomheder.

Jeg må endnu en gang slå fast, hvor vigtige de små og mellemstore virksomheder er